Elfde Jaargang No. 22. Vrijdag 2 Juni 1905.

WEEKBLAD VAN DEN ALGEMEENEN NEDERLANDSCHEN DIAMANTBEWERKERSBOND

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor NEDERLAND . . . . . f 0.40 per kwartaal.
„ BELGIË . . . . . - 0.50 „ „
Overige landen der Post-Unie . . . . . - 0.75 „ „
(Alles bij vooruitbetaling).

Enkele nummers verkrijgbaar aan achterstaande adressen en bij de colporteurs à f 0.03.

Verantwoordelijk Redacteur:
HENRI POLAK.

Bureaux van Redactie en Administratie:
BONDSGEBOUW A. N. D. B.
Fransche Laan 9, Amsterdam.

ADVERTENTIËN:

Van 1 tot 5 regels . . . . . f 1.25
Elke regel meer . . . . . - 0.25
Groote letters, vignetten en clichés worden naar plaatsruimte berekend.

Commissie van Arbitrage.

De Secretaris der Commissie van Arbitrage in zake geschillen tusschen inzenders en den Redacteur van het Weekblad bericht, dat aan zijn adres schriftelijk mededeeling van zulke geschillen kan worden gedaan.

De Secretaris voornoemd,
Bondsgebouw Fransche Laan 9. H. LELIE.

Van ons Internat. Congres te Parijs.

Het was maar een nietig, bescheiden belletje, waarvan het geluid slechts even natrilde in de ruimte van de vergaderzaal, waarmede in de „Bourse du Travail" door den Voorzitter van het Intern. Bureau Polak, voor de diamantbewerkers van de geheele wereld een nieuw tijdperk werd ingeluid.

De door zijn bouw eenigszins sombere zaal werd verfrischt, verhelderd door de opgewekte gezichten der aanwezige congresleden, door het vroolijk gegons en gebabbel der gasten, die de opening wilden bijwonen, waarvan het meerendeel bestond uit onze Hollandsche vakgenooten, waarvan vooral de vrouwen en meisjes met hunne keurige en kleurige toiletjes de stemming tot eene feestelijke maakten.

Het zachte doch heldere geklingel was voldoende om in een oogenblik eene plechtige stilte in het leven te roepen en vol aandacht werd geluisterd naar de woorden van hem, die zoo menigmaal, zoowel in dagen van strijd als van vrede, in het belang der diamantbewerkers(sters) zijn welsprekendheid had aangewend. Het was allen aan te zien, zij lieten zich dragen òp, meevoeren dóór zijn woorden. Met hem zagen zij het verleden, met al het leed, den kommer, de angst voor morgen en de verwildering der vakgenooten toen er nog *geen* organisatie was. Dan hernieuwden zich weer de indrukken van met grooten geestdrift gevoerden strijd, met de daarbij aan den dag gelegde opofferingszin, het *gezamenlijk gedragen leed* waardoor, meer dan door iets anders, het gevoel wakker werd, dat wij bij elkander behooren, met en voor elkander dienen te strijden. Daarna werd genoten bij de aanduiding van het heden, een tijdperk gunstiger dan ooit te voren door de huidige generatie van diamantbewerkers doorleefd, dat als 't ware eene belooning in zich hield voor de ellende welke met vrouw en kinderen zoo langdurig werd gegeleden. Verder zagen zij hoe de diamantbewerkers van verschillende nationaliteiten steeds dichter tot elkander kwamen. Hoe het grootste, machtigste en beste menschelijke gevoel, dat van de internationale solidaritiet, meer en meer om zich heen greep, de massa begeesterend en beter makend en vormend één hechten band van broederschap tusschen menschen van verschillende nationaliteiten, gegrondvest op en levenskrachtig door echte menschenliefde.

En als daarna le Guery voor Frankrijk, Bartels voor België en Andries Meijer voor Amerika in de meest hartelijke woorden lucht geven aan de gevoelens die hen bezielen, dan vaart er een stroom van enthousiasme door de zielen van alle aanwezigen, dan klinken hoog op de liederen van den Arbeid, als een belofte voor de toekomst.

* * *

Met glanzende gezichten in de meest prettige stemming verlieten congressisten en gasten na deze opening de „Bourse du Travail," in de verwachting dat de eigenlijke congreswerkzaamheden met de grootste opgewektheid zouden beginnen. Doch jammer genoeg, eene groote teleurstelling wachtte hen. In den nacht, volgende op de schitterende opening van het congres, werden Jef Groeser en schrijver dezes gewekt met de mededeeling dat Polak plotseling aangetast was door een hevige oorpijn waardoor rusten, zelfs maar voor een oogenblik, absoluut onmogelijk was.

De spoedig ontboden geneesheer vreesde dat een abces was ontstaan en achtte het noodzakelijk den patiënt onder morphine te brengen, hetgeen geschiedde, met het gevolg dat althans éénige rust verkregen werd. Hoewel de pijnen iets minder heftig werden, was er echter geen sprake van dat hij het bed mocht verlaten, laat staan het congres leiden.

Groot was de teleurstelling die de congresleden beving bij het vernemen van dit incident, echter, de werkzaamheden moesten geregeld worden, zoodat aan Jef Groesser het voorzitterschap werd opgedragen terwijl ondergeteekende aan het bureau werd toegevoegd. Hoezeer wij hoopten dat deze regeling een voorloopige zou zijn, werd deze hoop vernietigd toen de oorpijnen met vernieuwden kracht terugkeerden zoodat Polak's terugkeer naar Holland noodzakelijk werd. Zoo reisde hij dan af zonder te mogen doen hetgeen hem zoo bij uitstek goed is toevertrouwd, hetgeen voor hem een dubbel groote teleurstelling moet zijn geweest daar hij toch de zaken die in behandeling zouden komen ernstig had voorbereid.

Gelukkig is zijn toestand thans zóó dat hij met een paar weken weer geheel de oude zal zijn. Dan zal het hem zeker een aangename herinnering wezen, dat zooveel echte, hartelijke belangstelling het bittere der teleurstelling heeft komen verzachten.

* * *

Uit de verschillende dagbladen hebben de leden waarschijnlijk het verloop van het congres reeds gevolgd.

„Het Volk" gaf *uitgebreide* verslagen, hetgeen voor een arbeidersblad met zeer beperkte ruimte, in een tijd dat veel arbeiderscongressen en jaarvergaderingen gehouden worden, dubbel te loven valt.

„Handelsblad," „Telegraaf" en „N. Rotterdammer," (om een paar burgerbladen te noemen) gaven eveneens zeer flinke verslagen, waaruit valt af te leiden dat ook in deze kringen met belangstelling wordt kennis genomen van hetgeen de diamantbewerkers, in hun Wereld-Krijgsraad bijeen, al of niet besluiten.

Een officieel verslag, met alle details, in opdracht van onze organisatie gemaakt, zal in het Weekblad worden opgenomen, waaruit hetgeen besproken en besloten werd nog beter zal kunnen worden begrepen.

* * *

Het belangrijkste werk was wel, de behandeling der concept-statuten voor het Wereldverbond, ontworpen door het Int. Bureau, waarin, hoofdzakelijk wat de bestuursvorm betreft, door het Congres wijzigingen werden aangebracht welke eene vereenvoudiging van de wijze van bestuur inhielden.

Toen, na eenige dagen werkens alle artikelen der Statuten van het Wereldverbond waren behandeld en met de diverse wijzigingen aangenomen, werden door Jef Groesser, le Guery en anderen hartelijke toespraken gehouden, waarin het feit der totstandkoming van de Intern. Organisate verheerlijkt en de beteekenis daarvan voor de Intern. Arbeidersbeweging in het algemeen in het licht gesteld werd.

Zulke oogenblikken moesten alle arbeiders(sters) kunnen meemaken. Daarvan gaat een warmte uit, eene bezieling, die ons moed en kracht geven om ondanks alle zorgen en bezwaren voort te werken aan het gemeenschappelijk doel: de verheffing van den Arbeid!

* * *

Daarna kwamen aan de orde de verschillende voorstellen, als: de verkrijging van een wettelijk verbod van het gebruik van lood in de diamantslijperijen enz.; de rechten van de leden van den Int. Bond bij Emigratie; de kwestie om het lidmaatschap van bazen en meesterknechts internationaal door te voeren; invoering achturendag; verkorte zesde werkdag; Intern. regeling leerlingwezen; verbod kweeken van snijderleerlingen; het in het leven roepen van Intern. Ondersteuningsfondsen voor diamantbewerkers; het samenstellen van Internat. uniforme loontarieven, welke voorstellen, zooals uit het verslag zal blijken, ernstig onder de oogen gezien werden.

De discussies daarover werden flink en zakelijk gevoerd, en getuigden door hun toon van wederzijdsche waardeering bij verschillend inzicht.

Een klein incident deed zich voor bij de behandeling van het geschil tusschen den Amerikaanschen Diamantbewerkersbond en de snijdersorganisatie aldaar. Jammer genoeg werd door den afgevaardigde van laatstgenoemde organisatie de discussie niet op peil gehouden, daar hetgeen hij in het midden bracht een sterk persoonlijke tendenz had, terwijl het zakelijke in zijn betoog vrij verward te noemen was.

Waar de kwestie zich bewoog om de vraag of de Snijdersorganisatie als afzonderlijke vereeniging in het Wereldverbond zou worden toegelaten, besloot het Congres zulks te weigeren, aangezien de Amerikaansche Bond aan alle eischen voldeed waardoor eene aansluiting van de Snijdersvereeniging bij genoemd lichaam door niets werd in den weg gestaan.

Voorts werd besloten, op verzoek van St. Claude en Genève dat het volgende congres in eerstgenoemde plaats zal worden gehouden, waarbij bepaald werd op voorstel van Antwerpen, dat dan gelijktijdig door dat congres een propagandavergadering zal gehouden worden te Genève.

Tot bestuurders van het Wereldverbond werden gekozen: Henri Polak, Voorzitter; Jef Groesser, Secretaris; D. P. de Vries Dzn.; penningmeester; E. le Guery, E. Benoît-Besson, Jan Bartels en Jan A. van Zutphen, allen met algemeene stemmen.

Op den laatsten congresdag werd besloten de discussie te beperken door de debaters niet langer dan 5 minuten te geven; de inleiders hielden vrijheid van tijd om de noodige toelichtingen te geven. Deze maatregel had tot resultaat dat de beschrijvingsbrief geheel werd doorgewerkt, waarbij echter dient opgemerkt dat verschillende voorstellen ter onderzoek verwezen werden naar het Bestuur van den Inter. Bond.

Met geestdriftige toespraken werd het Congres gesloten doch nu wachtte nog eene verrassing. Het Bestuur der Parijsche organisatie noodigde nl. alle congresleden uit tot een feestelijke bijeenkomst op Zaterdagavond in de „Salle des Fêtes de la Chapelle.

Deze bijeenkomst droeg weer eens een ouderwetsch, gezellig, intiem karakter. De Fransche vakgenooten deden al het mogelijke om het ons zoo aangenaam mogelijk te maken. Wij waren echt als broeders bijeen en toen de tijd van scheiden kwam waarbij van alle zijden de meest welgemeende vriendschapsbetuigingen werden gehoord, toen *gevoelde* geloof ik ieder der onzen, de waarheid van hetgeen door Henri Polak bij de opening van het congres was gezegd, n.l.: „dat de internationale solidariteit onze beste gevoelens te voorschijn roept, ons tot betere menschen maakt!"

Dáárom tot besluit een:

Leve de intern. solidariteit van den arbeid!

JAN A. V. Z.

Verslag van het 6e Intern. Congres te Parijs.

Eerste dag.

In de Bourse du Travail (Arbeidsbeurs) had Maandag 22 Mei te 2 uur de openingsvergadering van het 6e Internationaal Congres plaats, onder voorzitterschap van Henri Polak, in diens kwaliteit van voorzitter van het Voorloopig Comité voor het te stichten Wereldverbond.

Aanwezig waren de afgevaardigden der navolgende organisaties:

Nederland.

A. N. D. B.: Jan A. v. Zutphen, D. P. de Vries Dzn., C. Hester, B. v. Praag, Louwe Kooimans, S. de Miranda en D. Biet. (7500 leden.)

Betsalel: S. Parsser en L. Baars. (205 leden.)

Patrimonium: H. Peters en J. H. Oostervink. (70 leden.)

St. Eduardus: P. J. Haazevoet en B. J. A. Hoogland. (205 leden)

België.

A. D. B.: Jan Bartels, Louis Roméo, Jan v. Meerbeek, Frans Weber, L. van Berkelaar, Leon de Man. (3400 leden.)

Frankrijk.

Parijs: De Rosa en E. le Guéry.
Felletin: Youlot (16 leden.)
Genève: (*Chambre Syndicale*) Quellert en Béchu.
St. Claude: (*Syndicale diamantaire*) Benoit-Besson en Morand.
Thoiry—St. Genis: (*Synd. diamantaire*). Richner.

Amerika.

Diamond Workers Union: New-York: Andries Meijer (315 leden.)

U. D. C. U. New-York: Abr. Roos. (34 leden.)

Deze organiaties tellen tezamen 12410 leden.

In de zaal waren bovendien een zeer groot aantal belangstellenden uit Parijs benevens al de leden van het Amsterdamsche reisgezelschap dat zich ter gelegenheid van het Congres ten getale van 141 personen naar Frankrijks hoofdstad had begeven.

Henri Polak de vergadering openend heet de aanwezigen hartelijk welkom op het 6e Internationale Congres dat door de diamantbewerkers gehouden wordt. Het eerste dat in 1889 bijeenkwam had in dezelfde zaal plaats, daar waren echter noch België noch Nederland, bij gebrek aan een organisatie van beteekenis, aanwezig.

Op het congres te Charleville dat in 1890 gehouden werd waren beide landen wel vertegenwoordigd. In 1894 had een derde congres te Antwerpen plaats. Dit was echter geen congres waar ernstig gearbeid werd. Het had meer van een feeestelijke bijeenkomst dan van een Congres. Het voornaamste resultaat was dat men er zich kostelijk amuseerde.

Op het Congres in 1895 te Amsterdam gehouden, werden daarentegen zeer belangrijke besluiten genomen. Onder meer besloot men daar tot de invoering van den 10urigen arbeidsdag. Aan de uitvoering der genomen besluiten werd dan ook zeer ernstig gewerkt, met gevolg dat men in 1898 te Antwerpen weer in congres bijeengekomen, constateeren mocht dat die verkorting van arbeidsdag was doorgevoerd.

Op dit Congres (1897) werd het bekende leerlingbesluit genomen, dat van kracht zou zijn tot een volgend Congres hetzelve herroepen zou. Dit besluit was een der oorzaken dat het volgende Congres, het huidige, zoo lang is uitgesteld. Dit besluit was wel het gewichtigste dat wij ooit genomen hebben, al werd de portée daarvan destijds niet door ieder gevoeld en waren er die, doordat zij hun kinderen niet bij het vak geplaatst konden krijgen, in meerdere of mindere mate ontstemd waren. Daardoor toch is het surplus aan arbeidskrachten tot bescheiden proporties teruggebracht, met het resultaat dat de levensomstandigheden onzer vakgenooten veel verbeterd zijn. Een bewijs hiervoor zijn wel de talrijke plezierreizigers, hier in de zaal aanwezig van uit Amsterdam ter gelegenheid van dit congres overgekomen. Dit zou voorheen als een onmogelijkheid beschouwd zijn. Wie had zich ettelijke jaren geleden kunnen voorstellen dat een zoo groot aantal diamantbewerkers een betrekkelijk zoo kostbare reis en dat voor het meerendeel vergezeld van hun vrouwen, zouden kunnen ondernemen en al dien tijd hun werk verzuimen. En, als de menschen in Amsterdam niet gedacht zouden hebben dat die reis ten slotte toch niet zou doorgaan, ik ben er van overtuigd dat er op het moment minstens 3 à 400 personen meer in deze zaal aanwezig zouden zijn geweest. (*Langdurig applaus.*)

Hierna brengt spr. aan de zusterorganisaties dank voor de steun aan Amsterdam en Antwerpen gedurende vier maanden van bangen strijd verleend. Zij hebben zoo gehandeld, gedreven door den internationalen band van solidariteit van den arbeid.

Dit gevoel van internationale solidariteit is misschien wel het beste dat wij verkregen hebben. Wij mogen er trots op zijn dat de diamantbewerkers overal waar zij wonen aan hun medearbeiders in andere vakken ten voorbeeld strekken in zake solidariteit en broederschap.

De band voor 16 jaren geleden in dit zelfde gebouw gelegd, zullen wij hier omsmeden in een hecht en onverbreekbaar

organisatorisch verband, met goed omschreven rechten en verplichtingen. Zonder dit laatste zoude het Wereldverbond bij zijn geboorte reeds de kiemen des doods in zich omdragen.

Sinds de groote „Internationale" zijn reeds tal van internationale congressen gehouden en werden reeds vele internationale overeenkomsten gesloten, doch nimmer tevoren is een zoo krachtig internationaal verbond aangegaan gelijk wij bezig zijn te doen. Brengen wij hulde aan de pioniers op wier werken wij bezig zijn voort te bouwen, een dier grondleggers is onzen makker Jef Groesser, die hier aan mijne zijde zit.

Laat ik besluiten met de hoop uit te spreken dat het Wereldverbond tot heil van alle bij de diamantindustrie betrokkenen moge strekken, dat het een toeverlaat voor alle diamantbewerkers zal zijn. (Langdurig en daverend applaus.) Ik open hiermede het Congres.

Le Guéry, secretaris van het Voorloopig Comité hierna het woord nemend, brengt hulde aan de mannen van Antwerpen en Amsterdam, die bij het voeren van een langdurigen en bitter strijd zooveel energie hebben betoond. Hij spreekt de hoop uit dat de diamantbewerkers van elders aan die blijken van zedelijken moed een voorbeeld zullen nemen en, wanneer het eens noodig zal zijn, dit voorbeeld even energiek zullen navolgen.

I. Voet vraagt als leider van de op het congres aanwezige reisclub van Amsterdamsche vakgenooten eenige woorden te mogen zeggen. Nadat hem dit is toegestaan zegt hij namens zijn reisgenooten den transche kameraden deze dank voor de vele bewijzen van vriendschap van hen ondervonden.

Als nu stelt Jan v. Zutphen voor om aan het congres van duitsche vakbonden, dat onder zooveel moeielijke omstandigheden te Keulen bijeen gekomen is, telegraphisch een symphatie betuiging te zenden. Hiertoe werd bij acclamatie door de afgevaardigden besloten, waarop van af de publieke tribune een donderd bravo opging. En de voorzitter dreigde heusch niet met ontruiming der publieke tribune!

Vervolgens las de Voorzitter tal van sympathiebetuigingen voor, ingekomen van diamantbewerkerspersoneelen te Amsterdam, Antwerpen en Parijs. Ook was onder die bewijzen van instemming een schrijven der Antwerpsche federatie van vakbonden. Op de voorlezing van al die blijken van hartelijkheid volgde een stormachtig applaus.

Jan Bartels wekt de diamantbewerkers van alle oorden, waar de nijverheid beoefend wordt, op, om andere arbeiders ten voorbeeld te strekken, waar het betreft het betoonen van solidariteit en broederschap.

Als laatste spreker trad op Andries Meijer (D. W. U. Amerika) zeggende: Wij, diamantbewerkers in de Nieuwe Wereld, wij gevoelen behoefte om hier onze sympathie uit te spreken voor de Amsterdamsche en Antwerpsche organisaties, die een zoo roemrijke strijd hebben gevoerd. Hebben *zij* gestreden en geleden, alle diamantbewerkers over heel de wereld plukken er de vruchten van. Wel scheiden ons groote watermassa's. Doch die groote waterplas, die zich tusschen Amerika en het oude Europa bevindt, hoe enorm ook, zal niet in staat zijn het warme gevoel van broederschap en solidariteit, dat de diamantbewerkers van „over the ocean" voor hun makkers hier koesteren, te verkoelen.

Hierna bracht Henri Polak de regeling der werkzaamheden in bespreking.

De Belgische delegatie stelde voor om van des morgens 9 tot des middags 2 uur te vergaderen. Dit voorstel, gesteund door Amsterdam, bleek de goedkeuring van alle afgevaardigden weg te dragen en dus werd desgelijks besloten.

Hierna werd de zitting tot den volgenden ochtend verdaagd.

Tweede dag.

Te 9 uur kwamen des Dinsdags de afgevaardigden in het gebouw van den Arbeidsbeurs bijeen.

Reeds dadelijk deelde Jef Groeser mede, dat Henri Polak voorloopig van de leiding van het congres moest afzien daar hij gedurende den nacht ongesteld geworden was, zoodat men genoodzaakt is geweest geneeskundige hulp in te roepen. Het bureau heeft in gevolge daarvan besloten dat de leiding in handen van Jef Groesser zou overgaan, terwijl Jan v. Zutphen ter assistentie als Polak's plaats vervangend in het bureau zou zitting nemen. Het congres zeer onder den indruk van het ongeval Polak overkomen nam met de voorgestelde regeling genoegen.

De Voorzitter, Jef Groesser stelde vast dat wanneer het congres een reglement voor het Wereldverbond zal hebben samengesteld dit als een ontwerp zal moeten worden beschouwd, waarover het referendum der leden der vertegenwoordigde organisaties uitspraak zal hebben te doen.

Vervolgens stelde de voorzitter een behandeling van het ontwerp der Statuten voor het wereldverbond, gelijk het door het voorloopig comité is ontworpen aan de orde.

De delegatie van den A. N. D. B. bij monde van S. de Miranda vroeg vooraleer tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp over te gaan over het geheele ontwerp algemeene beschouwingen te houden.

Zoo geschiedde.

Jan van Zutphen, als eerste spreker, acht het artikel I (Naam en Zetel) niet doeltreffend.

Er zou n.l. een Uitvoerende Raad van 5 personen worden ingesteld en van dit vijftal zouden er 3 het Uitvoerend Comité vormen. Hierdoor blijven 2 personen buiten het eigenlijk bestuur. Hij stelt voor om den naam Algemeene Raad te laten vervallen en daarvoor in de plaats te lezen „het bestuur." Zoo zal het congres het wetgevend en controleerend en één bestuurscollege van 5 personen het uitvoerend lichaam zijn.

Door Parsser (Betsalel) worden de door den vorigen spreker geopperde bezwaren gedeeld.

S. De Miranda meent dat het volgen van den praktischen weg noodzakelijk maakt dat er eerst gestemd zal worden over een vraag of een wereldverbond zal worden gesticht. Het nut daarvan zou zijn dat wanneer de een of andere organisatie tegen de staking was, haar afgevaardigde(n) niet behoefden aanwezig te blijven.

Le Guéry meent dat het geen de Miranda wenscht, bij de behandeling van het eerste artikel al reeds zal kunnen worden uitgemaakt wanneer men daar in op neemt de datum der definitieve stichting van het Wereldverbond.

De voorzitter meent het voorstel S. de Miranda te moeten ontraden, daar er misschien organisaties zullen zijn die hun afgevaardigden hebben opgedragen om wanneer er iets *wel* of indien iets *niet* in de statuten zal worden opgenomen, *al* of *niet* voor de oprichting van het Wereldverbond te stemmen. Hij achtte het daarom zeer gewenscht om eerst de statuten te behandelen.

Jan Bartels (Antwerpen) stelt voor hoofdzakelijk te stemmen.

Hiermede kan Biet (A. N. D. B.) zich niet vereenigen, die stemming der delegatie het beste acht, omdat de statuten vermoedelijk reeds in de delegatie besproken zijn

C. Hester (A. N. D. B.) wijst er op dat het voorstel-Biet de goedkeuring van de meerderheid der hollandsche delegatie niet wegdraagt, deze is integendeel voor hoofdelijke stemming.

Hierop verklaart Biet z'n voorstel in te trekken.

Ook Besson (St. Claude) verklaart zich voor hoofdelijke stemming, terwijl Le Guéry (Secretaris van het Wereldverbond) van oordeel is dat alleen over de Statuten hoofdelijk moet worden gestemd, over de voorstellen daarentegen acht hij het gewenscht per delegatie te stemmen.

Hiermede waren de algemeene beschouwingen afgeloopen en kwam het hierboven reeds genoemde Artikel I aan de orde. Het ontwerp luidde:

„De internationale organisatie van diamantbewerkers is genaamd Wereldverbond van Diamantbewerkers en is gevestigd te Parijs. De Algemeene Raad kan, zoo hij dit noodig oordeelt, den zetel van het Wereldverbond tijdelijk verleggen naar een andere plaats".

Jan v. Zutphen stelde voor om aan de eerste alinea toe te voegen „waar de zetel van het Verbond gevestigd is", en tevens acht hij het minder goed om die zetel permanent te Parijs te vestigen.

Le Guéry verdedigt de door den vorigen spreker gewraakte zinsnede met de verklaring, dat het in de bedoeling van de parijzer organisatie ligt om de kleinere organisaties in den omtrek van Parijs bij die organisatie in te lijven. Bovendien had het Voorloopig Comité met de voorstelling van het artikel zooals het daar lag, de bedoeling om het presidentschap, het secretariaat en het penningmeesterschap definitief respectievelijk te Amsterdam, te Parijs en te Antwerpen te vestigen.

Dit acht Jan van Zutphen niet goed gezien. Hij wenscht juist in de toekomst de handen wat meer vrij te hebben, daar in een kleine kring, zooals bijvoorbeeld Parijs, de keus voor vertrouwensmannen uitteraard veel geringer is dan in centra van grooteren omvang. Hoe ligt kan in zoo'n weinig leden tellend centrum niet een of meer vertrouwensmannen buiten gevecht worden gesteld. Dan zou men door 'n dusdanig besluit gebonden zijn om misschien minder geschikte en bekwamen personen als de huidigen een functie van groot belang op te dragen.

Tot stemming overgaande nam het congres het artikel I, aldus door Amsterdam en Le Gué y gewijzigd, met 28 tegen 6 stemmen aan.

„De internationale organisatie van diamantbewerkers, welke vanaf 23 Mei 1905 definitief is opgericht, is genaamd *Wereldverbond van Diamantbewerkers,* en is gevestigd waar de internationale secretaris gevestigd is."

Hierna was punt II aan de orde, handelende over de

Samenstelling

van het Wereldverbond. Het ontwerp luidde:

„Het Wereldverbond bestaat uit de vakvereenigingen van diamantbewerkers, die aan zijn oprichting ter internationale conferentie van 8, 9 en 10 Nov. 1903 te Parijs hebben deelgenomen."

Haazevoet (van St. Eduardus) vond de redactie van dat artikel niet zoo als ze zijn moest. Daarin werd gesproken over deelname aan de oprichtings conferentie, terwijl men thans eerst met de oprichting van het verbond doende was.

Jan Bartels (A. D. B.) dat men door de aanneming van het ontwerp aan onderkruipers vereenigingen en organisaties van het slag als de Antwerpsche „Gilde" gelegenheid zou geven om zich bij het Verbond aan te sluiten en er de voordeelen van te genieten. Van verschillende zijden werden voorstellen tot verbetering van de redactie van dat artikel gedaan. Ten slotte werd de volgende redactiewijziging door het bureau voorgesteld met algemeene stemmen aangenomen.

„Het Verbond bestaat uit vakvereenigingen van diamantbewerkers, die door het bestuur of door het Congres zijn erkend of aangenomen en de statuten in haar geheel aanvaarden."

(*Wordt vervolgd.*)

Prijsvraag Doppenmetaal.

De prijsvraag betreffende de vervanging van het giftige doppenmetaal is thans officieel in de Staatscourant verschenen. Zij luidt aldus:

„Naar aanleiding van het feit, dat bij het verstellen van diamanten gebruik wordt gemaakt van een alliage van tin en lood, waarvan gebleken is dat de behandeling hygiënische bezwaren, t. w. loodvergiftiging, kan opleveren, wordt door de Nederlandsche Regeering de volgende prijsvraag uitgeschreven:

Men verlangt een middel om de te slijpen diamanten te kunnen vastklemmen en verstellen — waarbij niet uitsluitend aan een alliage behoeft gedacht te worden — hetwelk in het gebruik geen schadelijken invloed op de gezondheid kan hebben, of een uitgewerkt voorstel tot wijziging der tegenwoordig gebruikelijke methode van zoodanigen aard, dat evenmin hygiënisch nadeel daaraan verbonden is.

Verder moet aan de volgende eischen worden voldaan:

1°. het middel of de methode moet bruikbaar zijn voor alle grootten en vormen van diamanten, in de volgende takken der diamantindustrie: brillant, roosjes en kapjes, die tegenwoordig in Nederland geslepen worden;

2°. de toepassing moet zonder te groote moeite door de met de tegenwoordige wijze van werken vertrouwde arbeiders kunnen worden aangeleerd, terwijl het verstellen niet meer of nagenoeg niet meer tijd mag kosten dan gebruikelijk is;

3°. de invoering en het gebruik mogen geen overwegende geldelijke bezwaren met zich meebrengen.

De beoordeeling van de antwoorden en de toekenning van den prijs zijn opgedragen aan eene door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde commissie; de antwoorden moeten gesteld zijn in het Nederlandsch, Fransch, Duitsch of Engelsch en moeten vergezeld zijn van monsters of voorwerpen, die de commissie in staat stellen zich omtrent de practische waarde der vinding een oordeel te vormen, benevens van een duidelijk adres van den inzender.

De antwoorden en de daarbij gevoegde monsters of voorwerpen moeten vrachtvrij en, voor het geval deze uit het buitenland afkomstig zijn, vrij van inkomend recht vóór 1 Januari 1906 worden toegezonden aan den voorzitter der commissie, prof. dr. L. Aronstein, adres scheikundig laboratorium der Polytechnische School te Delft.

De prijs voor een volledige oplossing, die door de commissie het best wordt geoordeeld, bedraagt zes duizend gulden. De commissie heeft het recht den prijs tusschen verschillende inzenders te verdeelen en bij gedeeltelijke beantwoording der prijsvraag, bijvoorbeeld voor een der hierboven genoemde takken der diamantindustrie afzonderlijk, een gedeelte van den prijs toe te kennen; ook kan zij eene toekenning afhankelijk stellen van eenige voorwaarden, waaraan door den inzender alsnog ware te voldoen."

De Commissie doet haar vergezeld gaan van de volgende toelichting:

Ten dienste van hen, die zich met de beantwoording der prijsvraag zullen bezighouden, volgt hier een beknopt overzicht van de wijze waarop diamantbewerkers bij het verstellen en het slijpen met het giftige doppenmetaal in aanraking komen.

Het doppenmetaal of soldeer is een alliage van twee deelen lood en een deel tin; bij verhitting wordt het, vóór het smelten kneedbaar; bij afkoeling krijgt het zijn vorige vastheid weer terug. De kneedbaarheid is een belangrijke eigenschap van het soldeer, zooals hieronder blijken zal.

Voordat tot het slijpen van de gekloofde en gesneden diamanten wordt overgegaan krijgt de versteller de steenen om ze te verstellen. Hiertoe bezigt hij een geelkoperen dop, ongeveer den vorm hebbende van een halven bol, waaraan een taaie roodkoperen steel door schroefdraad bevestigd wordt. In dezen dop wordt zooveel soldeer gedaan, dat niet alleen de bol gevuld is, maar dat er nog een kegelvormige kop op staat, die door kneeden gefatsoeneerd wordt.

Is het soldeer door middel van een gasvlam in kneedbaren toestand gebracht, dan wordt de dop in een houten blok, verstelblok genaamd, geplaatst en wordt door middel van een puntig ijzeren tangetje de te slijpen diamant in de spits van het soldeer gedrukt, zóó dat enkel het plekje of de plekjes, welke geslepen moeten worden, vrij blijven; de versteller strijkt dan met onbeschermde vingers het nog plastische soldeer vast aan. De dop wordt daarna afgekoeld en komt in handen van den slijper.

Neemt men in aanmerking dat een versteller voor 4 of 5 slijpers werkt en dat per dag voor iederen slijper tot 200 doppen versteld moeten worden (bij de kleinfabricatie is dat getal nog veel grooter) dan is het duidelijk dat de vingers van een versteller voortdurend bezoedeld zijn met loodhoudende deeltjes, die zich aan de huid gemakkelijk hechten, terwijl hij bovendien blootgesteld is aan de looddampen, die bij de verhitting van het soldeer optreden.

Het slijpen geschiedt op de volgende wijze: de slijper zit voor een werkbank, molen genaamd, in het midden waarvan eene horizontale metalen schijf is geplaatst, die snel om een as kan gedraaid worden (± 2400 omwentelingen per minuut.) Als slijpmiddel wordt boort gebruikt, een mengsel van fijn gestamptje diamant en olijfolie. De doppen, die den diamant ingeklemd houden worden met den steel vastgezet in tangen waaraan ten opzichte van den molen een vaste stand kan worden gegeven; door den steel meer of minder te buigen wordt de diamant in den juisten stand tegen de schijf gebracht en daar vast tegen aan gedrukt door den tang met gewichten te bezwaren, voor welke gewichten sedert 1904 in Nederland ijzeren blokken in stede van looden bezwaringsgewichten met goed gevolg zijn ingevoerd.

De wrijving bij het slijpen ontwikkelt een groote hitte, zoodat de doppen herhaaldelijk gekoeld moeten worden. De dop wordt echter plaatselijk nooit zóó warm dat het soldeer week wordt, daar hij de warmte goed geleidt.

Verstelde men den diamant in het cement (een mengsel van hars en zand), dat bij het klooven en snijden gebruikt wordt, dan zou de dop wegens zijn slechte warmte-geleiding door de hitte week worden en zou de diamant wegzakken.

Het voortdurend ronddraaien en buigen van de doppen in de tangen (op iederen molen wordt met minstens 4 tangen gewerkt) en het met de hand afvegen van het steentje en het soldeer wanneer moet worden nagegaan of het te slijpen facet de vereischte grootte heeft, maken dat de handen der slijpers onder het werk voortdurend verontreinigd zijn met soldeerdeeltjes.

De wijze waarop de bewerking van diamant geschiedt, is dus niet zonder gevaar voor de gezondheid; voortdurend komen verstellers en slijpers in aanraking met metallisch lood, hetgeen hen bij onvoldoende omzichtigheid aan het gevaar van chronische loodvergiftiging blootstelt.

Voorbeelden hiervan zijn vermeld in de medische literatuur, o.a. door Dr. Coronel in het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde 1864. Hirt, die in 1870 zich van de juistheid van Coronels mededeeling overtuigde, meldt dat van de 90 verstellers, die hij in de fabriek Coster onderzocht, een dertigtal sporen van loodvergiftiging vertoonden. (Dr. L. Hirt, Die Krankheiten der Artbeiter, zie 1e deel; die Staubinhalations Krankheiten blz. 102). Dr. Pel, hoogleeraar in de Geneeskunde aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam heeft een merkwaardig geval van chronische loodvergiftiging bij een diamantversteller beschreven in het „Centralblatt für innere Medizin" jaargang 1897 No. 23. Een rijke ervaring verkreeg Dr. A. Norden te Amsterdam, die als controleerend geneesheer van den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond de leden van dien bond te onderzoeken heeft, welke voor ziekte-uitkeering in aanmerking wenschen te komen. Hij vestigde de aandacht op deze gewichtige zaak in de weekbladen van deze organisatie van 28 Juni en 5 Juli 1901 (No. 26 en 27).

Aan leden van het Ned Centr. Comité tot bestrijding der tuberculose.

Van den persoon, die met de inning der contributie belast is, komt herhaaldelijk klachten dat hij bij leden, drie, vier, ja zelfs vijfmaal terug moet komen om de contributie in ontvangst te nemen. De man lijdt hierdoor heel veel schade want kon hij bij elk lid onmiddellijk geld ontvangen, dan zou hij, zoolang de inning duurt, een behoorlijke verdienste kunnen behalen. Herhaalde malen terug te moeten komen staat dit natuurlijk in den weg en ik mag veronderstellen, dat gij er toch gaarne toe mede zult werken, iemand in staat te stellen zijn brood te kunnen verdienen.

Beleefd verzoek ik u daarom nogmaals het bedrag bij uwe huisgenooten achter te laten, opdat het bij de komst van den bode, door hem in ontvangst genomen kan worden.

Nog iets. Van een 6-tal personen zijn de kaarten teruggekomen, met de mededeeling, dat zij niet wenschen te betalen.

Waar het hier geldt mede te werken tot bestrijding van een zoo vreeselijke ziekte, die terecht een „Volksziekte" wordt genoemd, is het zeker niet te veel gevergd wanneer men eischt dat menschen die zich vrijwillig hebben verbonden tot storting van een zekere bijdrage, die verplichting nakomen. Een dezer onwillige scheepte zelf den bode op zeer onbehoorlijke wijze af. Op dit geval zal ik wellicht nader terugkomen.

Tot op dit oogenblik is het aantal toegetreden personen ongeveer 600; ik mag hieraan toevoegen, dat zeker hiervan 70% diamantbewerkers zijn. Zij geven dus ook weer hier het bewijs, dat zij *niet* alleen aan *zichzelve* maar ook aan andere denken. Er moeten evenwel veel meer komen.

Financiëele steun van slechts 600 personen voor de bestrijding der tuberculose, waarvoor jaarlijks duizenden guldens noodig zijn, beteekent niets. Tracht dus vrienden en kennissen op te wekken lid te worden van het Ned. Centr. Comité, waardoor het in staat gesteld kan worden groote dingen te doen, in het belang van de T. B. C.-lijders, en gij zult een goed werk hebben verricht.

BERN. A. W.

Oud koper en nieuwe levenskracht.

VII.

Laat ik beginnen met eenige opheldering te geven hoe het komt dat door B. A. W. slechts een gedeeltelijke verantwoording werd gedaan van hetgeen de vorige week was gestort en toegezegd. Dit kwam doordat na het verschijnen van het Weekblad, waarin No. V voorkomt, vóór mijn vertrek naar Parijs dus, reeds eenige opgaven waren gedaan, waarvan Wins geen kennis droeg. Deze niet verantwoordde opgaven worden hieronder vermeld.

Dan heb ik een paar vragen, die mij worden gedaan, te beantwoorden. Joh. Vullings vraagt mij duidelijk te willen mededeelen, of de bedoeling óók is zenuwlijders te helpen. Hierop kan ik volmondig ja zeggen, trouwens in den aanvang werd dit reeds door mij uiteengezet. Vakgenoot Sarlie vraagt, of het z.g. zilverpapier waarin tabletten chocolade worden verpakt (Staniol) hetgeen gewoonlijk op de fabrieken wordt weggeworpen, bewaard zou kunnen worden. Zie eens waarde S., alle steun is natuurlijk welkom, doch het is mij bekend, dat op verschillende fabrieken dit goedje reeds bewaard wordt ten behoeve van een kinderfondsje. Dat zou ik niet onder de duiven willen schieten, waarom ik dus dat terrein niet zal betreden.

Verder werd mij gevraagd hoe ik de werking van het fonds bedoel en of enkel steun verleend zou worden aan leden van den A N.D.B!

Mijn antwoord is dat leden van de zusterorganisaties eveneens voor steun in aanmerking zullen komen, de wijze waarop dat zal worden geregeld blijft voor alle georganiseerde vakgenooten hetzelfde.

LEERLING-COMMISSIE.

KENNISGEVING.

De Leerling-commissie vestigt er de aandacht op dat door een besluit van de A. J. V. en van de Diamantbewerkers-organisaties is bepaald, dat de leden der eerstgenoemde Vereeniging geen werk zullen verschaffen aan hen die het leerlingbesluit overtreden, noch aan de door hen gekweekte leerlingen; terwijl de werklieden van hun kant niet voor, bij of met deze personen zullen werken.

De Leerling-Commissie,

HENRI MEIJER, Voorz.	I. G. KEESING.	A. DRESDEN.	W. SWAAP.
A. ASSCHER, Secr.	I. LAMON.	D. S. GRANAAT.	J. TRAMPE.
I. BROUWER.	SAMUEL PARSSER.	P. J. J. HAAZEVOET.	LOUIS WEIJL.

Lijst van personen, die, hoewel daartoe niet gerechtigd door de Leerl.-Commissie, toch leerlingen hebben; benevens de namen hunner respectieve leerlingen.

Namen der Patroons.	Woonplaats.	Namen der Leerlingen.	Branche.
I. Pimentel.	N. Kerkstraat 102.	Pimentel, 2 gebroeders.	Kloover.
Bonnist.	N. Keizersgracht 31.	Viool, 2 gez. v. Ameringen en Jongej. M. Café.	„
Frankfort.	Weesperzijde.	Frankfort, zoon, Workum.	„
H. Silberklang.	Swammerdamstraat 31.	Silberklang, 2 zusters, Mej. Stodel.	„
S. Blitz,	Waterlooplein 79, thuisfabriekje.	W. Kramer.	Brillantslijper.
L. Speijer,	Swammerdamstraat 38,	Speijer, zoon.	Kloover,
v. Os.	N. Prinsengracht.	Jongej. v. Os, dochter.	„
M. Feinberg,	Badlaan 14 en N. Amstelstraat 13.	Zoon. Milder, is aldaar als klover werkzaam	
Mej. Mulder.	Zwanenburgwal 47.	Baars, Cossaar, Vrieslander.	Roosjessnijdster
Mej. De Brave.	Halvemaansteeg 14.	De Brave, dochter.	Brillantsnijdster.
R. Sarphatie.	Blasiusstraat 64.	S. Sarphatie, zoon.	Roosjesslijper
A. Vigeveno.	Amstel 290.	v. Sisteren.	Kloover.
I. Mol.	Oude Waal 41.	Mej. Mol, zuster.	Kloofster.

Lijst van verwijderde Leerlingen.

Door de Leerling-Commissie is besloten voortaan ook de namen der verwijderde leerlingen te publiceeren. Deze maatregel wordt ingevoerd omdat men de verwijderden, die reeds eenige kennis van het vak hebben opgedaan, niet zal aannemen indien zij zich eventueel als werklieden presenteeren en door hier en daar een paar dagen te zitten zich meerdere vakkennis verschaffen.

Jongej.	Levie,	Roosjessnijdster.	Jongej.	Witteboon,	Roosjessnijdster.
„	R. Hoost,	Kloofster.	Mevr.	Vilbach,	„
	Raisman,	Kloover.	Jongej	Busnach,	„
	Hammelburg,	„		M. van Praag,	Kloover.
Mej.	Frank,	Roosjessnijdster.		H. van Praag,	Brillantsnijder.
Jongej.	Sajet,	„	„	Barzilay,	Roosjessnijdster.
„	de Leeuw,	„	„	Meijer,	Brillantsnijdster.
„	Drukker,	„		Rudelsheim,	Kloover.
„	Tonnigen,	„	„	Goud,	Roosjessnijdster.
„	Mu's,	Brillantsnijdster.		Mok,	Brillantsnijder.
„	Croonenberg,	„	„	Theeboom,	Brillantsnijdster.
„	R. Goudsmit,	Roosjessnijdster.	„	Witsenhuizen,	Roosjessnijdster.

Het plaatsen van de bussen en busjes zal (als de blikslager mij niet in den steek laat) Maandag a.s. beginnen. Het eerst zullen geplaatst worden de geldbusjes ten behoeve van de 1 ct. p. d. fondsjes, enz. enz. Inplaats van éénsperweek zal dan eens per maand over het bedrag worden gedisponeerd, waardoor meer regel en orde zal verkregen worden. De bussen worden voorzien van een etiket waarop nummer en werkplaats voorkomen, alsmede het tijdstip waarop de inning zal plaats hebben. Maandelijks zal de verantwoording in het Weekblad plaats hebben.

Abusievelijk stond verantwoord een bedrag van f 0.90 Pers. Snijders(sters) Asscher, dat moet zijn f 0.95.

Ontvangen werd:

Pers. Lam, fabr. „Flora," 8 p. eerste zending steeltjes.
„ Polak en Cardozo, fabr. Bottenheim f 1.05
Personeelen fabr. M. A. Rozelaar: Spanjaard, Dribbelaar en Lam, Blitz en Weening f 1.38, besloot wekel. bijdrage en steeltjes.
Pers. L. Blitz en J. Wessel, fabr. „Prinses Marie."
„ v. Emden fabr. Swaab, van 2 weken, f 0.60.
Snijderspers. Rudelsheim f 0.75.
Pers. J. W. Goudeket (slijpers en snijders) f 4 85.
„ M. Vogel f 4.26
Maandelijks.
„ J. C. Blom, fabr. Ricardo f 1.—.
„ De Jong, fabr. Blasiusstr. f 0 55,
Opbrengst taartje op een klooverswinkel f 0.68.
„ Asscher (door tusschenkomst M. de Haas) fabr. Bottenheim f 14.—.
„ H. Bromet f 1.25 fabr. Gebr. Boas.
„ v. d. Moolen (10 pers.) fabr. Swaab f 0.55.

Pers. A. J. Rodrigues Lopes, fabr. Hekster f 0.42.
„ Davids fabr. Sophie f 0 70
„ Sarlui „ „ f 1.— à 1 ct. per dag.
„ Konijn „ Boas f 1.74
S Luiken f 4.54⁵ en steeltjes.
Pers. v. d. Linden, fabr. Boas, Z. IV f 1.02 en voorts 1 ct. per dag.
I. Polak J. Breestraat 59, f 2.50 per jaar, in 4 termijnen. 1e termijn f 0 62⅝.
Pers. Querido, fabr. Sophia f 0.70.
„ v. Rooy „ Boas f 2.—
„ M. A. Rozelaar f 2.45.
Kl. snijders(sters) pers. I. A. Querido 3.32½.
Kapbewerkers van M. Rodrigues f 2.55
Snijderspers. A. H. Jolis & Co., f 0.70, voorts 5 ct. per week.
Pers. Ritmeester, Wolf en Vos, fabr. M.pij (ook snijders) f 2.50, steeltjes en voorts 5 ct. per week.
Snijders(sters) firma Asscher f 1.15.
Pers. K. Polak fabr. Vigeveno f 1.40 per week (7 pers.)
Pers. H. A. A. Kuyper f 1.—, fabr. Eweg.
Busje met ½ centen door Henri Hoedemaker.
J. C. de Ruiter da Costakade 109, 10 cent per week (2 pers.)
Pers. Duim en Dresden fabr. M.pij. 2 80
Eenige werklieden „ Cohen & Zn.
Rapenburge:str. f 2.80 benevens de steeltjes.
Pers. v. d. Molen en Mok fabr. Jacob.
„ Bonn en Onderwijzer
„ Koetser zaal II, Brandon, I. Kronenburg en J. Kronenberg } f 3.90
voortaan 6 ct. per week.
„ J. Polak en Cardozo, fabr. Bottenheim f 1.— en voorts 5 ct. per week.
N. N. Zaal III, Metz, steeltjes.
Pers. M. Boas, fabr. Coster f 0.55.
„ L. van Horst, ½% van verdiensten.
Van een mislukt schimmeltje bij den heer M. A. C. f 2 50 voor de T. B. C.
Pers. L. W. Goudeket, fabr. Goudeket f 1.—.
„ Gebr. Speijer, fabr. Marianne f 2.28 van twee weken.
Kl. en Snijderspers. J. Erwteman 10 ct. fonds f 1.10.
Pers. Walvis en eenige werklieden v. Querido 10 pers. f 1.— per week.
„ Koning, fabr. Coster f 2.25, 5 ct. p. week.
„ Stein, de Kromme en Trompetter, fabr. van Moppes f 1.70.
„ Pauw, fabr. Swaab f 0 75.
„ Spits, „ „ f 0 45.
Snijders en Kl. Granaat f 0.65.
N. Moscoviter, Ph. de Pauw, J. Gobes, L. Degen, I. Plukker, I. Hartog, A. Koekkoek, en J. Achsteribbe, allen werkzaam op Zaal 2 van de fabriek Kimberley I hebben besloten ieder 5 cent per week af te dragen. Thans gestort 80 ct. van twee weken.

Pers. Citroen, fabr. Gebr. Boas, vorige week f 2.72; deze week f 2.27⅝.
„ Klijn, fabr. Kampfraat zending steeltjes (18 pond.) Club gesticht 5 ct. p. w.
Toezeggingen werden nog gedaan door:
Pers. Bamberg (Snijders) ½% voor het K. S E
„ Keuker, fab. Mpij., steeltjes en verstell. 1 ct. p. d.
„ S. S. Polak fabr. Boas.
„ A. Prins
„ I. Vorst en Co., „ „
„ S. S. Polak, A. Prins en I. Maandag fabr. Boas, club 1 ct. p d.
Voorts: I. Zwartverwer, A. Boeke, L. Schuitevoerder, M. Neeter Jr., I. Vorst, J. Dnits, A. Schuit Chapon, Nickelsberg, club, 1 ct. p. d.
Pers. Susan (Struch en Gonsenheim) onbepaald bedrag.
„ Kloovers en Roosjessnijdsters, Atelier J Tas, 5 ct. p. w.
„ Fruitman en Bromet, Steeltjes en 1 ct. p. d.
Een „Forester" f 2.50.
Werklieden fabr. Philippeau, Bussum, steeltjes, Verstellers 1 ct. p. d.
Pers. Snijders(sters) Diamant, club 1 ct. p. d
„ Haring en Velleman, fabr. „Harmonie," club 1 ct. p. d.
„ Aarts, fabr. Eweg, club 1 ct. p. d.
„ Kloovers—Veerman, ½ % verdienste.
„ C. F. P. van Opstal, fabr. „Roulina."
„ W. de Geest en Kerkhof, „ „
„ J. Kool, „ „
„ I. Witteveem, „ „
„ H. Brugman en Co., „ „
Pers. Kater, fabr. v. Weerden, steeltjes en club 1 ct. p. d.

M. M. B. — Uw aanbod, hoe nobel ook, kan ik niet aanvaarden. Het plaatsen van busjes in winkels en affaires krijgt licht het karakter van een reclame voor zoo'n zaak, of van de speculatie op de clandisie mijner vakgenooten en dat karakter zult u evenmin er aan wenschen te geven als ik.

* *

Mij werd bericht, dat op de fabriek „Maatschappij" nog de medewerking van de volgende personen verkregen werd:

J. P. Mulder, S. Kleinkramer, Citroen en Co., Blits, Swaap, A. Pach en Abas, H. Walewijk en De Groot, Vledding, H. Reindorp, Dirks, D. Mot, Balledux en Diepgrond, P. Schappert, H. Hagen, Fr. Wildens, J. de Haas, Coini, Muiswinkel, Pers. Tabaksbinder, Goudeket, pers. W. Swaap, H. Pool, M. de Brave, Keuken, Wolf, Vos, Ritmeester, Lobstein.

Gesticht in de volgende personeelen: Clubs van 5 cent per week: S. Kleinkramer, S Granaat, H. Gans, Schönhart, Beumer, Hamburger, Verwij, Snijders, Goudeket, W. Swaap, H. Pool, Stijsel.

Donateurs zijn geworden: A. v. d. Smal, Serie 2 no. 1737, 1e Oosterparkstr. 212; Gr. Joh. v. d. Smal, serie 3, no. 504, Javastraat 81, Joh. v. d. Smal, serie 2, no. 3324, idem; Pers. Muiswinkel, allen f 1.— per jaar.

Nog een aparte vermelding:

De heer Goudeket, chef van den heer W. Swaap, die in geen 6 jaar de steeltjes heeft verkocht, geeft de helft daarvan voor het fonds.

Ten slotte een verzoek, n.l. bij voorkomende abuizen hoop ik direct te worden ingelicht, opdat rectificatie volgen kan.

P. S. Afdracht van geld zal voor het vervolg in de busjes geschieden en inplaats van wekelijks, maandelijks worden verantwoord.

JAN A. v. Z.

Snippers.

IV.

In mijn eerste artikel beloofde ik, mijnen vakgenooten eens onder den neus te wrijven, wat mij alzoo in veler gedragingen na de opheffing der uitsluiting tegen de borst heeft gestuit. Totnogtoe heb ik die belofte niet ingelost, om de redenen door mij in mijn vorig artikel ontvouwd, hetgeen mij, arme, den toorn van den heer Van Praag, zeker niet den eerste den beste, op den hals heeft gehaald, een bewijs te meer dat ieder te bevredigen geen sterveling, dus ook niet een schrijfster, gegeven is, zoodat ze zich reeds tevreden gevoelen mag als haar geschrijf niet ieder mishaagt. Wanneer ik desniettemin in dit artikel mijne vakgenooten capittelen ga, dan doe ik dat niet, omdat het in „Snippers III" gezegde reeds tot mijn „oude plunje" behoort, ook niet, omdat ik vrees te bezwijken onder den last van des Heeren v. Pr. ontevredenheid, maar omdat ik De Genestet's raad, te spreken, als het gemoed tot spreken dringt, wensch op te volgen, omdat ik er behoefte aan gevoel mijn van ergenis overkropt gemoed lucht te geven. Ja, waarde vakgenooten, ik heb mij dezer dagen geërgerd, zooals ik me, sedert de reeds meermalen besproken snijdersvergadering, die aan mijn qualiteit van snijdster die van schrijfster toegevoegd heeft, niet geërgerd heb. Het is het uitgebreide verslag over de Van Dam-kwestie, dat mij dit koopje geleverd heeft. Toen ik vroeger schreef van „veel van wat na de uitsluiting gebeurd is," dat reden geeft aan de degelijkheid van de kracht onzer organisatie te twijfelen, dacht ik juist aan dergelijke daden van „eigen richting." Maar groote goden, dat het gevaar zoo dreigend was, dat de onbesuisde eigengerechtigheid zoo geweldige afmetingen had aangenomen, daarvan had ik in mijn philosophie niet gedroomd.

* * *

Onder degenen, die u, mijne collega's, meer dan eens bewonderd hebben, neem ik, uwe vakgenoote, eene eerste plaats in. Het tijdperk der jongste uitsluiting behoort, ondanks al het leed dat ik zag lijden, ondanks al de schade die ik zelf geleden heb, tot de meest lichtende van mijn leven. Ik gevoelde er mij trotsch op een der uwen te zijn. Wel vond ik de hartstochtelijke oppositie tegen het bestuursvoorstel om met de A. J. V. in onderhandeling te treden, ondoordacht en ontactisch, maar toch zag ik het mooie in dien hartstocht, was ik diep doordrongen van den ernst van der opposanten bewering, dat zij, waar het gold de verdediging van een naar hun meening rechtvaardige zaak, voor de door den voorzitter geschetste dreigende ellende niet zouden terugdeinzen. En wat te zeggen van uwe houding, toen het dan toch tot den strijd was gekomen? Met den dag wies uw strijdmoed, met den dag werd hij aangrijpender van ingehouden kracht. Mijn borst zwol van vreugde, toen in de kringen van niet-diamantbewerkers, waarin ik verkeer, en waar men u vroeger nog als een soort van paria's der samenleving had beschouwd, zienderoogen de verwondering, neen de bewondering aangroeide over uwen energieken heldenmoed en de geniale leiding onzer bestuurders. En dan de slotvergadering! Ik zou er me niets over verwonderen, als iemand me komt vertellen, dat die vergadering het heetste vuur is geweest, waarvoor Polak ooit gestaan heeft, en toch moet hij wel in zijn binnenste binnenste genoten hebben van uw onverzwakten, ja, staag sterker geworden strijdlust, die van geen toegeven weten wilde, die liever barstte dan boog. Ik gevoelde, dat die vergadering een hoogtepunt uitmaakte in de geschiedenis onzer organisatie. En dat is ze ook geweest, maar helaas in anderen zin, dan ik gemeend had.

Na opheffing der uitsluiting bleken wij ijlings van dien top af te glijden, doordat onze voeten van leem waren, onze beenen althans te zwak om de weelde te kunnen dragen. Juist toen voor velen van ons weken van grooteren voorspoed gekomen waren, toen het den schijn had als hadt ge den Bond niet niet meer noodig, juist toen hadt ge uw kracht als getrouwe leden der organisatie kunnen en moeten toonen. Want ge moet het wel bedenken: ware kracht uit zich in zelfbeheersching; ware kracht denkt vóór ze doet. En het heeft u ontbroken aan zelfbeheersching en nadenkendheid (of liever: vóórdenkendheid) en derhalve aan kracht! Ja, toen ge den bond noodig hadt, toen de Bond voor u was wat de stroohalm is voor den drenkeling, toen stondt ge daar hecht aaneengesloten, in rotssterke onaantastbaarheid. Maar dat is het hoogste niet, kameraden, omdat het stervensvrees is die den drenkeling den stroohalm grijpen doet, omdat het den ieder aangewezen drang naar zelfbehoud was, die ook ik destijds voor kracht had aangezien. Immers, wat gebeurde, toen ge dan met behulp van de organisatie staande waart gebleven, toen ge den Bond niet meer noodig waandet te hebben? Toen wierpt ge, wierpen ten minste velen uwer, als onnoozele kinderen, hem als een onnuttig stuk speelgoed in een hoek, tot een smaad en bespotting van hen, die zijn kracht vreezen en zich in zijne ineenstorting zullen verkneukelen.

Mijn ergernis ontstond, toe ik vernam, dat een slijperspersoneel zoo maar, mir nicht, dir nicht, buiten het D. B. om, den arbeid had neergelegd en de onbeschaamde brutaliteit had in manifesten, (natuerlijk niet in de bondsdrukkerij gedrukt, zoover heeft men de onbeschaamdheid blijkbaar niet durven drijven) hunnen collega's daarvan kond te doen met de opwekking zich er wel voor te wachten hunne plaatsen in te nemen. Reeds toen dacht ik er een oogenblik aan de pen op te nemen, opdat uit den kring der leden zelven uiting zou worden gegeven aan de verontwaardiging over dergelijk desorganiseerend bedrijf. Ik was echter nog te beschroomd, twijfelde nog aan mijne geschiktheid daartoe, tot het gebeurde op de jongste snijdersvergaderingen den emmer deed overloopen. Bovendien verwachtte ik dat destijds het D. B. aan dergelijke gevaarlijke grapjes wel direct en voor goed een einde zou maken, door met alle middelen waarover de organisatie beschikt, tegen die heeren op te treden, omdat het, redeneerde ik, zelf wel zou inzien, dat die afkeurenswaardige handelingen op den langen duur zouden moeten leiden tot een ernstige ondermijning van zijn gezag, d. i. tot een ondergraving van de fundamenten van den Bond.

Het D. B. schijnt echter goede reden te hebben gehad de zaak maar blauw-blauw te laten, althans niet meer te doen dan er op te wijzen, dat de door de Heeren verspreide manifesten alle bindend gezag missten. Die fout (ik ben maar zoo vrij het een fout te noemen) heeft zich, als alle fouten, spoedig gewroken. Bedoeld personeel vond alras naijverige concurrenten, wien zijn lauweren blijkbaar de nachtrust ontroofden. Na verloop van korten tijd werden we in het Handelsblad verrast met de mededeeling, dat een deel der slijpers van de firma Asscher ook weer eigenmachtig het werk had neergelegd, aan welk bericht werd toegevoegd dat het Bondsbestuur daar onmachtig tegen was. Toen ik dat gelezen had, kookte mijn bloed. Dat ik, die de organisatie zoo lief heb, iets dergelijks lezen moest! Hebt gij het wel gevoeld, vakgenooten, wat het zeggen wil: het Bondsbestuur staat daar onmachtig tegen? Ziet, er hebben al heel wat stormen om de hoofden onzer bestuurders gewaaid, ze hebben al heel wat grove en meer fijn-geniepige aanvallen te verduren gehad, maar de nuchtere opmerking van het Handelsblad is, dunkt me, wel het ergste en ergerlijkste geweest, wat ze ooit te hooren hebben gekregen. En toch was het bericht in het Handelsblad blijkbaar volstrekt niet bedoeld als een geniepige aanval op onzen Bond en onze bestuurders; het was eenvoudig een objectieve en juiste constateering van den toestand. Maar juist om haar waarheid des te hinderlijker!

Toen echter de slijpers, op de wijze indertijd in het Bondsblad uiteengezet, de kous op den kop hadden gekregen, verwachtte ik niet anders of het zou nu uit zijn, of men zou nu eindelijk door schade en schande wijs geworden zijn. Maar ook nu weer werd ik teleurgesteld! Want het toppunt van desorganisatie hadden we blijkbaar nog niet bereikt. De eer het daartoe te hebben opgevoerd komt — à tout seigneur tout honneur! — toe aan het snijderspersoneel van de firma Van Dam. Daar hebben we dan toch gekregen wat ik van den aanvang af gevreesd had: de voor ieder die zien wil zichtbare ondermijning van het prestige van onze bestuurders. Den heer Van Dam zal het waarschijnlijk door velen onzer euvel geduid worden, dat hij het Bondsbestuur afgepoeierd heeft met de opmerking, dat hij met het bondsbestuur niets te maken had, want dat zijn werklieden niet door invloed van dat Bestuur, maar door dien van eenigen uit zijn personeel aan het werk waren gegaan. Dit zou echter m.i. onbillijk zijn. Niet den heer Van Dam treffe ons verwijt — hij heeft zijne positie als „werkgever" goed begrepen; ieder ander fabrikant, die een beetje verstand heeft en wat snapt van den industrieelen strijd, zou in zijn plaats even gretig den stok hebben aangegrepen om het lastige hondje te slaan. Neen, onze verwijten hebben we te richten tot hen die door een dergelijke uiting aanleiding hebben gegeven, die ons D.B. dien kaakslag hebben doen toebrengen. Ja, nu begrijp ik beter waarom de heer Van Praag niets van personeel-commissies weten wil. De vrees, door mij uitgesproken, dat bij gemis aan nauwkeurige omschrijving van bevoegdheden (en dit schijnt onmogelijk te zijn) de boel spaak moet loopen, is voldingend bewezen. Waar dan nog bijkomt dat de snijders der firma Van Dam, die ook niet van vandaag zijn, hadden moeten begrijpen, dat welke bevoegdheden men ook in theorie aan deze commissies zou willen toekennen, ze toch nooit gerechtigd kunnen worden verklaard, eigenmachtig een staking te proclameeren. Als die bevoegdheid uit haar wezen zou voortvloeien, dan is de door Polak gewenschte „vereenvoudiging" veel gemakkelijker dan hij het voorstelt te verkrijgen. Men schaffe eenvoudig alle bestuurscolleges, dus den Bond, af, en drage hun macht over op de personeel-commissies! Eenvoudiger kan het al niet!!

* *

Mijne vakgenooten. Gij hebt met mij in het uitvoerige verslag in ons Orgaan gelezen wat er is voorgevallen.

Ge hebt u, hoop ik, met mij verontwaardigd gevoeld. Ge hebt, ongetwijfeld, met mij ingezien, dat dergelijke daden tot vernietiging van de autoriteit van het door ons aangesteld bestuur, dat is, waar nu eenmaal niet allen kunnen regeeren, op den duur tot ontwrichting onzer organisatie moeten lijden. Laat u dat alles nu een les zijn! Neemt u met mij voor, onze organisatie in tijd van vrede en voorspoed even onmisbaar te achten als in tijd van oorlog, opdat niet alleen a's er stormvlagen om onzen Bond gieren, de stormvogels zich den kop te splinter vliegen tegen zijne muren, maar ons Huis ook, als de hemel diep blauw is, als er allicht en zonneschijn is, voor ons onmisbaar zij, als ons allen de gelegenheid biedende eens uit te blazen binnen zijn koele, verfrisschende hallen, en daardoor ons vermogen kalm na te denken ongerept te behouden.

* * *

En ten slotte een woord op den man af tot u, snijders van de firma Van Dam! Ge kent allen het mooie bijbelverhaal: hoe aan Mozes, juist omdat hij nog nooit gezondigd had „zijn eenige zonde zóó zwaar werd aangerekend, dat hij alleen daarom het beloofde land niet mocht binnentreden. Ge gingt in mijn omgeving altijd door voor zoo al niet het best georganiseerde dan toch een der best georganiseerde personeelen in onzen Bond. Die reputatie zult ge wel hieraan te danken hebben, dat ge vroeger nooit tegen de organisatie gezondigdigd hebt. Maar juist daarom hebt ge meer nog dan iemand anders, moeten bedenken het noblesse oblige. Die eene, trouwens zeer groote zonde, wordt u nu, wegens den adel van uw verleden des te zwaarder aangerekend. Voorloopig hebt ge uwe reputatie totaal ingeboet, ze zal in den naast toekomende tijd een geusurpeerde moeten worden genoemd. Maar zoo treurig als 't Mozes vergaan is behoeft het u niet te vergaan. Ge zult de grenzen van het beloofde van uwen roem in den Bond weer kunnen overschrijden, wanneer ge door onverflauwde trouw aan de organisate zich in 't bijzonder in stevige discipline uitende, getoond zult hebben boete te willen doen voor uwe zonde.

EEN SNIJDSTER.

Diamantmarkt.

De vraag voor ruw blijft steeds goed. Het Kimberley-shipment van Wernher Beit is verkocht.

Einde van deze week toont L. en A. Abrahams Wesselton.

12 Juni toont A. Dunkelsbuhles & Co., Kimberley.

De opbrengst over de maand April van de New-Vaal-rivermijn was 1028 caraat ter waarde van pdst. 3798.2 6.

Vereenigingsnieuws.

Diamantbewerkers Ziekenfonds.

AAN DE LEDEN.

Het Bestuur noodigt u uit ter bijwoning van de 62e Jaarvergadering, welke zal plaats hebben op Woensdag 7 Juni a. s., des avonds half negen precies in het lokaal „De Kroon," Rembrandtplein 17—21.

Agenda: 1. Notulen. 2. Jaarverslag van den Secr.-Adm. 3. Jaarverslag van den Penningm. 4. Verslag Comm. van Verificatie. 5. Ingekomen voorstellen. 6. Voorstellen Bestuur. 7. Verkiezing Bestuur. 8. Verkiezing Comm. van Verificatie. 9. Diversen.

Met het oog op de belangrijke agenda vertrouwt het bestuur dat alle leden deze vergadering zullen bijwonen.

Namens het Bestuur,
M. MOK, Voorzitter.
W. F J DE HOOP, Secr.-Adm.

—

De Verificatie-commissie van het Diamantbewerkers Ziekenfonds bericht hierbij dat zij de boeken en bescheiden van den Secretaris-Administrateur en den Penningmeester in de beste orde heeft ontvangen.

J. VAN PRAAG.
M. E. HAMBURGER.

Maatschappelijk Werk.

Parijsche Reis.

Allen die deelgenomen hebben aan deze reis worden uitgenoodigd tot eene bijeenkomst op Dinsdag 6 Juni a.s, 's avonds 9 uur, in het Bondsbebouw.

Er is een sommetje over, dat voor een of ander doel bestemd moet worden.

Van een officieel verslag der reis zullen wij ons onthouden. In een volgend Weekblad echter zal hoogstwaarschijnlijk door een paar deelnemers aan de reis eene beschrijving worden gegeven.

Bibliotheek.

De Bibliotheek-Commissie bericht dat wegens de Israëlitische feestdagen de bibliotheek op 8 en 12 Juni a.s. gesloten zal zijn.

De Commissie v. h. M. W., van den A. N. D. B.,
LOUIS GANS, Voorz.
ISIDORE VOET, Secr.
N. Achtergracht 59.

Officieele Mededeelingen.

Verbod van werken.

Ingevolge de overeenkomst met de A. J. V. in zake de Leerlingregeling, is het verboden te werken voor, bij of met den heer R. Sarphathie, Blasiusstraat 64. Deze heer heeft een thuisfabriekje, waar hij zijn zoon leert.

Verbod van werken.

Ingevolge de overeenkomst met de A. J. V. in zake de leerling-regeling, is het verboden te werken voor, bij of met den heer A. Vigeveno, Amstel 290.

Verbod van werken.

Ingevolge de overeenkomst met de A. J. V. in zake de leerling-regeling, is het verboden te werken voor, bij of met den heer Mol, Oude Waal 41.

Verbod van werken.

Ingevolge de overeenkomst met de A. J. V. in zake de leerlingregeling, is het verboden te werken voor of bij den heer E. Cohen, Staalstraat 6.

H. van der Velde.

Het Bondsbestuur bericht, dat het verbod om te werken op de fabriek van den heer H. van der Velde, Lijnbaangracht 103, gehandhaafd blijft.

L. D. Hamburger.

Het Bondsbestuur bericht, dat het verboden is voor of bij bovengenoemden werkgever, kantoor Plantage Muidergracht 12, te werken, daar hij weigert een verstellers-loonregeling in te voeren, die door al zijne collega's-roosjesjuweliers toegestaan is.

Overzicht der Zieken-Uitkeering

nopens de week van 21—27 Mei 1905.

	Aantal zieken.	Bedrag.
Serie 1	10	f 56 —
„ 2	23	„ 123 —
„ 3	15	„ 86.50
„ 4	11	„ 65 —
„ 5	5	„ 30 —
„ 6	—	„ —.—
„ 7	12	„ 69.—
„ 8	—	„ —.—
„ 9	—	„ —.—
„ 10	—	„ —.—
	Totaal 76	Totaal f 429.50

De uitkeering bij overlijden groot f 150, werd verstrekt aan de Weduwen van wijlen P. Herboth vakgr. 5, No. 279; J. Naarden vakgr. 2, No. 3052 en aan de ouders van wijlen mej. M. Cok, vakgr. 7, No. 537.

De uitkeering bij bevalling groot f 10, werd verstrekt aan mej. S. v. d. Glas—Vieijra vakgroep 7, No. 245.

Aangifte van ziekte.

Ieder die ziek wordt of dien een ongeval treft, moet daarvan onmiddellijk kennis geven aan de bondsadministratie. Loopende zieken moeten dat persoonlijk doen. Anderen moeten iemand namens hen zenden. In elk geval moet het diploma van den betrokkene medegebracht worden.

Op den derden dag na deze aanmelding moet aan de bondsadministratie kennis worden gegeven of de zieke al dan niet hersteld is. Eerst daarna wordt de uitkeering verstrekt.

Bij voortduring der ziekte moet daarvan elken Zondag kennis gegeven worden aan de bondsadministratie en dat tijdens den geheelen duur der ziekte.

Men gelieve nu wel van deze voorschriften nota te nemen en er bij voorkomende gelegenheden naar te handelen, daar men anders het personeel der bondsadministratie allerlei onnoodige moeite veroorzaakt en zichzelf blootstelt aan de mogelijkheid van buiten het genot der uitkeering te worden gesteld of haar slechts gedeeltelijk te genieten.

Aangifte van werkeloozen.

De Israëlitische werkeloozen melden zich aan op Donderdag 8 Juni van 's morgens 10 tot 11 uur en van 's namiddags 2 tot 3 uur in het Bondsgebouw.

De Christen werkeloozen melden zich aan op Vrijdag 9 Juni van 's morgens 10 tot 11 uur en van 's namiddags 2 tot 3 uur in het Bondsgebouw.

De werkeloozen moeten zich *persoonlijk* komen aanmelden. Van aanmelding door derden kan geen nota worden genomen. Indien men zich buiten de stad bevindt, moet men dit per briefkaart melden op den bepaalden dag.

Statistiek der Werkeloosheid.

Werkeloos in de week van 21 Mei tot 27 Mei '05.

Vakgr. 1	2
„ 2	20
„ 3	8
„ 4	41
„ 5	13
„ 6	6
„ 7	30
„ 8	1
„ 9	7
„ 10	—
Totaal . . .	128

tegen 109 in de vorige week.

Boortprijs.

Het Bondsbestuur bericht, dat in overleg met het bestuur der A. J. V. de boortprijs voor de nu aanvangende week is vastgesteld op f 2.50 per karaat, terwijl de prijs van het kloversuitschot is bepaald op f 2.— per karaat.

Daar het noodig is gebleken ook de prijs van poeder en klateersel officieel vast te stellen, zijn beide deze week genoteerd op f 1.— per karaat.

In verband hiermede wordt ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat de verhooging voor de roosjesslijpers voor deze week dus niets bedraagt.

Het Bestuur van den A. N. D. B.,
HENRI POLAK, Voorzitter.
JAN A. VAN ZUTPHEN, Secretaris.
Amsterdam, 2 Juni 1905.

Gemengd Nieuws.

VERGADERING A. B. B. Wij vestigen nogmaals de aandacht op de vergadering die Donderdag 8 Juni in Bellevue zal gehouden worden. Onze Bondsvoorzitter en S. J. Pothuis zullen daar spreken over: „Het Anarchisme in de Vakbeweging." Deze belangrijke vergadering dient door de vakgenooten in grooten getale te worden bezocht.

DIEFSTAL VAN DIAMANT. De New York World bevat een bericht dat uit de magazijnen van Tiffanny & Co., drie diamanten ter waarde van 450.000 francs zijn ontvreemd. Deze diamanten moeten, volgens dit blad, stukken zijn van de groote Excelsior.

De recherche zoekt in Europa en in Amerika naar den dief, die een geëmployeerde van het huis moet wezen.

CONCERT. De vorige week plaatsten wij een opwekking tot het bezoek van het Concert, te geven door den heer Strieder. Wij vernamen dat er tot nog toe bijna geen enkele kaart door onze vakgenooten gekocht is. Dit is niet zoo het hoort. Men diene toch niet te vergeten dat wij in de uitsluiting door zeer vele personen, waaronder vooral de heer Strieder, zijn gesteund geworden en dat die ons menigmaal ons leed deden vergeten.

Voorult, kameraden! toont geen ondankbaren en onverschilligen te zijn en zorgt dat de avond van 3 Juni voor den heer Strieder geen schadepostje wordt, waar hij hoopte iets te kunnen verdienen. Het concert is in het Tolhuis.

STEUN VOOR EEN BLINDE. Wij ontvingen nog een stuk van de Commissie voor bovengenoemd doel, waarbij den heer Troeder dank wordt gezegd voor zijne bemoeiingen in deze, benevens een van S. 6, 225, bevattende een verweer op het stuk des heeren T. Wij achten het niet noodig beide stukken in extenso op te nemen, daar de zaak van niet zoo groot belang is om er veel ruimte aan te wijden. Wij kunnen evenwel verklaren dat ons den naam van het gezin bekend is gemaakt en dus de zaak maar als afgedaan dienen te beschouwen.

CONTRÔLE. De Commissie op de fabriek Gebr. Boas, Uilenburgerstraat, zal contrôle houden op Zondag 4 Juni a.s.; die op de fabrieken Rudelsheim, Valkenburgerstraat, en Ricardo, Commelinstraat, op Dinsdag 6 Juni.

Het gewone verzoek wordt hierbij tot de daar werkende leden gericht.

JUBILEUM. Den 26en Mei was het 25 jaar geleden dat de heer M. J. Sammes als snijder in dienst trad bij de firma Gonsenheimer & Struch. De firma meende dien dag niet onopgemerkt te mogen laten voorbijgaan en bood den jubilaris een feest aan. Het personeel verzocht ons daarvan het volgende te willen mededeelen:

Na afloop der werkzaamheden werd den jubilaris in naam der firma toegesproken door den heer Struch, waarop door den jubilaris, sterk ontroerd, werd geantwoord. Vervolgens werd hem door verschillende sprekers van harte gelukgewenscht met dezen heugelijken dag. Hiermede was, na het aanbieden van eenige versnaperingen, de plechtigheid voor dien dag afgeloopen. Zaterdagavond werd in den „Hulze Stranders" N. Heerengracht een goed geslaagd feest gegeven waar de patroons met hunne familie bij tegenwoordig waren.

De heer M. Menist, dansmeester, wist het gezelschap tot laat in den nacht aangenaam bezig te houden, zoodat alle aanwezigen zich uitstekend amuseerden, wel een bewijs dat de verstandhouding bij deze firma tusschen patroon en personeel als voorbeeld kan strekken.

Advertentiën.

Geboren:
JEANNETTE,
dochter van J. v. BEETZ, en SARA v. BEETZ—BLES.
A'dam, Mei 1905.

Geboren:
ROZETTE,
dochter van REBECCA THEEBOOM—MOFFI en PH. THEEBOOM.
A'dam, 21 Mei 1905.
Receptie: Zaterdag 3 Juni Ruyschstraat No. 51.

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen zoon
ANNA KAPPER—BRILLESLIJPER.
Receptie: Zaterdag 27 Mei 1905, N. Kerkstraat 4.
A'dam, 21 Mei 1705.

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen dochter
RACHEL HART—BLITZ.
A'dam, 18 Mei 1905.
Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van een dochter
S. DREESE—BOSBOOM.
14 Mei 1905.

Op den 9den Juni a.s. hopen onze geachte broeder en zuster
WILLEM HENDRIK TEN BRINK
en
JANSJE ZIJDE
hunne 12½-jarige echtvereeniging te herdenken.
Uit aller naam
H. T. B. A TEN BRINK.
A. J. TEN BRINK—ADRIAANSZ.
A'dam, 26 Mei 1905.

Op den 9den Juni a.s. hopen onze geliefde ouders
WILLEM HENDRIK TEN BRINK
en
JANSJE ZIJDE
hunne 12½-jarige echtvereeniging te herdenken.
Hunne dankbare kinderen
HENDRIK.
WILLEM.
JAN.
A'dam, 26 Mei 1905.

1880 1905.
Op Vrijdag 2 Juni hopen onze geliefde ouders en behuwdouders
LEVI DE WILDE
en
LEA DE WILDE—CARTOEF.
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Hunne dankbare kinderen en behuwdkinderen,
J. BLITZ. S. BLITZ—DE WILDE.
A. DE WILDE, A. BIERMAN.
C. BIERMAN.
Receptie: Zaterdag
onzen huize, Rapenburgerstraat 191.
Algemeene kennisgeving aan familie, vrienden en bekenden.

1880 1905.
Den 30sten Mei herdachten onze geliefde ouders, de heer
GERRIT LAKMAKER
en mejuffrouw
SOFIA LAKMKER—EMDE
hunne 25-jarige echtvereeniging. Dat zij nog lang gespaard mogen blijven, is de wensch van hunne dankbare kinderen,
NETTA LAKMAKER.
LOUIS VAN KOLLEM.
Receptie: Zaterdag 3 Juni, Rapenburgerstraat 20, huis.
Eenige en algemeene kennisgeving

Heden overleed, na een langdurig lijden, onze vader, behuwd-en grootvader, de heer
EMANUEL VAN LOGGEM
in den ouderdom van 84 jaar.
Uit aller naam,
SALOMON POLAK.
LEENTJE POLAK—VAN LOGGEM.

Heden overleed, na een kortstondig lijden, onze jongste broeder
J. P. SCHEEN,
in den ouderdom van 30 jaar, zeer betreurd door ons allen.
W. SCHEEN en Familie.

Heden overleed, na een langdurig lijden, onze geliefde vader, behuwd- en grootvader, de heer
SALOMON WERTHEIM,
in den leeftijd van 67 jaar.
Namens de familie,
S. WERTHEIM.
22 Mei 1905.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 64 jaar, onze geliefde vader, behuwd- en grootvader
JOHANNES VAN ASDONK
Uit aller naam,
J. VAN ASDONK.
A'dam, 22 Mei 1905.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze innig geliefde broeder en behuwdbroeder
JOCHEM NAARDEN,
in den nog jeugdigen leeftijd van 32 jaar.
Allen die hem gekend hebben, kunnen beseffen hoe zwaar ons die slag treft.
Namens de Familie,
S. NAARDEN.
R. NAARDEN—MOUW.
A'dam, 22 Mei 1905. / 17 Ijar 5656.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze geliefde oom
JOCHEM NAARDEN,
in den ouderdom van 32 jaar.
Uit aller naam,
VROUWTJE NAARDEN.
JACOB VAN PRAAG.
22 Mei 1905. / 17 Ijar 5665.

Heden overleed, na een langdurig lijden, onze dierbare zwager
JOCHEM NAARDEN,
in den ouderdom van 32 jaar, diep betreurd door ons allen,
G. WAAS.
L. WAAS—PINTO.
S. WAAS.
A'dam, 25 Mei 1905.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze innig geliefde broer, behuwdbroer en zwager
JOCHEM NAARDEN,
in den ouderdom van 32 jaar, achterlatende een vrouw met 3 jeugdige kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.
Allen die den overledene in zijn braven levenswandel gekend hebben, kunnen beseffen hoe zwaar ons deze slag treft.
Die betreurd door ons,
L. BAREND.
E. BAREND—NAARDEN.
A'dam, 22 Mei 1905.

Heden trof ons een gevoelige slag door het overlijden van mijn geliefden zwager
JOCHEM NAARDEN,
in den ouderdom van 32 jaar. Zij die den overledene gekend hebben, kunnen beseffen hoe zwaar ons deze slag treft.
Uit aller naam,
PH. ROMIJN.
M. ROMIJN—NAARDEN.
R. ROMIJN.
I. ROMIJN.
F. ROMIJN.
22 Mei 1905.

H.H. Diamantslijpers.
Het beste en goedkoopste adres voor de Installatie van Complete diamantmolens met electrische drijfkracht is beslist het
COENINCK en BLOEM. - Amstel 16. - Telephoon 5698.
Kosten-begrooting gratis.

Alles gegarandeerd Hollandsch Goud.
A. CIJFER.
Weesperstraat 22, A'dam
beslist beste adres voor het maken van GOUDEN GESPRINGEN en het vertrouwd adres voor het zetten van DIAMANTEN.
Atelier voor UURWERKREPARATIEN, GOUDEN en ZILVEREN voorwerpen.

Gevestigd sedert 1872
G. SPANNET,
DIAMANTZETTER.
5 Weesperstraat 5,
beslist goedkoopste magazijn van GOUD, ZILVER en DIAMANT, geeft ook de hoogste waarde voor oud goud en zilver, van ouds bekend en vertrouwd adres voor diamantzetten en het vervaardigen van verlovings-, trouw-, gesp- en slangringen, alles massief en hollandsch gewaarborgd goud gegarandeerd en aan huis vervaardigd.
Zie de spotprijzen in de étalage. Honderden voorwerpen voor oud.
Let vooral op No. 5, het is de eerste winkel vanaf de Nieuwe Heerengracht, op de hoogestoep.

Voor een GEROUTINEERDEN
SLIJPER,
bekwaam om stukken en brokken uit ruw vlug te kunnen bewerken en op de schijf te rondlijpen, is plaatsing in een vast personeel. Opgave van verlangd salaris en vroegere werkzaamheden, onder letter O, bij STADERMANN & BEEK Galerij 18, P. v. V., Amsterdam.

Een afgeluisterd gesprek.

JOH. Zeg, Willem, zou het nu werkelijk waar zijn, dat, als je de grove Kloovers-uitschot of loupe-zuivere Klateersel van J. A. DE HOOP gebruikt, je f 10 werk per week meer maakt?

WILLEM. Of het nu precies f 10 is, dat kan ik niet zeggen, maar wat ik wel weet, is, dat nu ik eenige weken speciè van hem gebruik, ik eenige guldens boven mijn garantieloon haal. Je kunt het in elk geval probeeren. Zijn adres is:

N. Prinsengracht 54 over het Werkhuis.

Vakbrillen
met Isometropische glazen
VERMOEIEN de oogen beslist NIET
Alleen verkrijgbaar bij KAREL VAN BUREN, Rokin 82.

MEUBELEN OP CREDIET.
H. BOETHELT,
308, N. Z. Voorburgwal,
van 100 af bet. p. mnd. 5 gld.

MANUFACTUREN, GEMAAKTE GOEDEREN, KARPETTEN, enz.
De Firma F. VAN RAALTE, SWAMMERDAMSTRAAT 47.
gevestigd sedert 1889 en bekend door den verkoop van Goederen alleen van goede qualiteit, heeft de gelegenheid opengesteld voor solide, bekende personen, hunne inkoopen te doen op wekelijksche afbetaling, zonder de minste prijsverhooging.
Is ook aan huis te ontbieden. Vloerzeilen, Vitrages en geheele Uitrustingen.

De fijnste **3 CENTS SIGAAR** wordt geleverd onder het merk:
A. N. D. B.
(BORNEO HANDWERK)
verkrijgbaar bij de volgende Heeren winkeliers:
WITTEBOER DE KROON, Sweelinckstraat 24.
L. POOL, Nieuwe Hoogstraat.
B. SMIT, Weesperstraat 42.
E. VAN DER BOKKE, Vijzelstraat 109.
C. ABRAHAMSEN, Nassaukade 332.
J. J. VAN BERCUM, Van Woustraat 58.
A. D. KRAMER, Javastraat 21.
WED. H. SPOELSTRA, Planciusstraat 91.
P. WALTERS, Warmoesstraat 217.
W. F. GLEUSTEEN, 2de Boomdwarsstraat.
A. K. BOS, Middenweg (Watergraafsmeer).
C. JONGE JAN, Leliestraat No. 1, hoek Prinsengracht.
WED. A. EWEG, Nicolaas Beetsstraat 114.
F. S. STROOSNIJDER, Dapperstraat 96.
R. KLAPPENBACH, Bilderdijkstraat hoek Potgieterstraat 73.
F. J. SCHOR, Overtoom 11.

= Grootste Omzet =
KLATEERSEL,
geeft de hoogste prijzen voor Bakvuilnis.
Aanbevelend, I. SAKS, Amstel 47.
TELEFOON 4488.

DAVIDS' LOUPEN
vanaf 50 cents tot f 18.— per stuk, zijn in ieder opzicht voortreffelijk.
Voor oogen van gelijke gezichtsterkte is het gebruik onzer bekende twee-oogige Loupen ten zeerste aan te bevelen. Zij vermoeien de oogen beslist niet.
DIAMANTTANGEN, • AFKOOKPOTJES, ZEGELLAKKEN, • AFKOOKTRECHTERS, ENZ., ZIEKENVERPLEGINGS-ARTIKELEN
Jodenbreestraat 101, Telefoon 2504.

Waarschuwing.
De Heeren Diamantslijpers worden in hun eigen belang er op attent gemaakt, dat het huis **G. DE WINTER & ZOON**, gesticht in 1869, niet anders dan alleen nevenstaand gedeponeerd merk bezit en met geene firma's van gelijkluidenden naam in verbinding staat. Zoodoende staan wij niet in voor andere merken dan het nevenstaande. De statistiek bewijst dat 90% der diamantslijpers op onze schijven werken, 't welk spreekt voor de deugzaamheid onzer schijven. Steeds alleen voorradig in verschillende soorten van hardheid in Nos. 60, 80, 100 en 120 bij
A. S. GROEN, Korte Houtstr. b/h Waterlooplein No. 3, Amst.
Dus let goed op het nevenstaand merk, alleen verkrijgbaar bij onzen agent bovengenoemd.
G. DE WINTER & ZOON, Antwerpen.
Ook steeds voorradig alle soorten Diamantslijpersgereedschappen.

SNIJMACHINES.
CEUVEL & Co.'s Machinefabriek te Naarden
vervaardigt DIAMANTSNIJMACHINES volgens het Amerikaansch type, verre te verkiezen boven het Belgische, voor VOET- en STOOMKRACHT.
Prospectus en afbeelding
GRATIS te verkrijgen bij onzen generalen vertegenwoordiger, den Heer Eduard de Hartogh, kantoor Zwanenburgerstraat 37, fabr. HARMONIE, alwaar de machine in werking te bezichtigen is.
Machines voor directe levering in voorraad.
Als eenig vertegenwoordiger voor den verkoop van deze Machines is door mij aangesteld de heer ED. DE HARTOGH, kantoor: Zwanenburgerstraat 37.

Bootwerkersgebouw „Ons Huis", Zaandam.
Leden van den A.N.D.B., die in de aanstaande Zomermaanden Zaandam komen bezoeken, verzuimen niet een kijkje te nemen in ons gebouw.
Met gunstig weder is bovenzaal zoowel als benedenzaal des Zondags tot Koffiekamer ingericht.
Voor goede consumptie en prompte bediening wordt zorg gedragen.
Aanbevelend, De Commissie tot Exploitatie.

KOOPT UW HOED à f 2.40.
Licht, soiled en kleurhoudend, in het GOEDKOOPSTE en SOLIEDSTE ADRES voor HEEREN-HOEDEN
MAX KOSTER, Vijzelstraat 27-29, bij de Munt.
Grootste sorteering der NIEUWSTE MODELLEN. Extra kwaliteit HAAR-VILTHOEDEN, extra licht f 2.90, f 3.50, f 4.—, f 4.50, f 5.— en f 5.50.

Gij doet uw voordeel, indien ge een
Unity-Rijwiel
koopt.
Unity-Rijwielen zijn in kwaliteit zéér hoog, doch in prijs zéér laag.
Unity-Rijwielen worden 2 jaar gegarandeerd.
Tegen Unity-Rijwielen is niet te concurreeren.
De prijzen der Unity-Rijwielen zijn:
voor Heeren: f 95.—, f 120.—, f 150.—
„ Dames „100.—, „ 125.—, „ 160.—
allen geheel compleet met freewheel, 2 velgremmen door 't stuur, Dunlopbanden, gereedschap en tasch.
Simplex-Rijwielen van af f 80.—
Gratis onderricht v/d Wielrijschool.
A. DRUKKER & Co.,
ROKIN 126, AMSTERDAM.

„De Centrale Arbeiders-Verzekerings- en Deposito-Bank"
Tijdelijk adres:
Koninginnestraat 18. - 's GRAVENHAGE. - Interc. Tel. 1196.
Directie: NEH. DE LIEME, Directeur.
L. HOEJENBOS, Adjunct-Directeur.
Sluit alle verzekeringen, die uit statistische gegevens te berekenen zijn, op billijke voorwaarden.
Geeft minstens 55% der zuivere winst aan de arbeidersbeweging.
Inspecteurs: W. F. CARRIÈRE, Gerard Rheijnststr. 9, Den Haag. F. W. N. HUGENHOLTZ Jr., Duivenvoordestr. 26, Haarlem. J. A. JOOSSE, Loosduinschekade 177, Den Haag. Z. H. VAN OSS, Graaf Ottoplein 62, Arnhem. D. J. WIJNKOOP, Nieuwe Prinsengracht 1, Amsterdam.

DIAMANTSLIJPERS- GEREEDSCHAPPEN.
Stoom- en Handmortieren.
Jan Hamer & Co.
Frederiksplein 6 en 8, Amsterdam.
NIEUW SYSTEEM
Verstellichten.

POOL'S LOUPEN
voor Heeren Diamantwerkers met ENKELE en DUBBELE LENS, zijn UITMUNTEND en GOEDKOOP.
Brillen en Pince-nez worden ook volgens voorschrift van H.H. Oogartsen geleverd zonder verhooging.
Eigen Machinale Slijperij en Reparatieinrichting
L. Pool & Zonen, A'dam-Haarlem
Leveranciers van de Polikliniek voor Ooglijders en van Ziekenzorg te Haarlem.
St. Anthonies breestraat 94, hoek Zandstr.
Telefoon 2695.
MOLSTEEG 11. — Telefoon 401.
HAARLEM, Nieuwe Gracht 62.

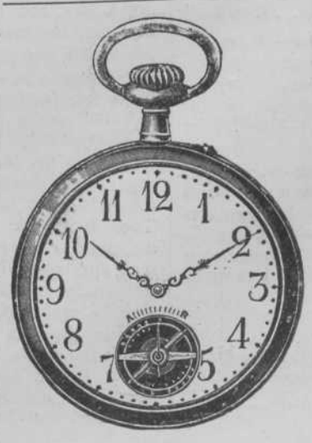
E. L. DIAS, Nieuwmarkt 13,
is het SOLIEDST ADRES voor
Nieuwe en Abonnements-Heerenkleeding.
HOOGST AANBEVELEND.

Barnstijn Zonen
VIJGENDAM 7. - Goedkoopst Hoedenmagazijn.

S. SPIJER, KALVERSTRAAT 222.
Magazijn van Goud, Zilver en Diamanten.
Groote keuze, billijke prijzen.
Speciaal atelier voor het zetten van Diamanten.
STEEDS IN VOORRAAD:
Modellen van RINGEN, BROCHES, enz. enz.
LEVERING OOK IN 24 UUR.

VISSCHEN! VISSCHEN!
Visschen. Donderdag 1 Juni.

Visschen. Donderdag 1 Juni.
Opening van de Visscherij.
GAAT NAAR
WINS, Haarlemmerdijk 44,
en profiteert van den uitverkoop.
VISSCHEN!! VISSCHEN!!

Ons Reclame Horloge
f 10.- 3 j. garantie.
In qualiteit 't hoogst.
In prijs 't laagst.
E. KIEK Jr.
49 Reguliersbreestr.

SWIFT
De SWIFT FABRIKANTEN hebben hunne prijzen verhoogd.
Door groot contract, zullen wij de bestaande prijzen handhaven.
SWIFT SPECIAL f 115.—.
met vrijwiel, 2 remmen, spatborden, stuurslot, enz.
Hoofdagent A. BERVELING, Amsterdam.
HOBBEMASTRAAT No. 2B, b/d ingang v/h Vondelpark. - Telephoon No. 2595.